

Gerechtshof Amsterdam
Pleidooi d.d. 16 maart 2017
Zaaknr: 200.200.643/01

PLEITNOTA

Inzake

De heer **L.T.C. FILIPPINI**
wonende Ouderkerk aan de Amstel,
appellant
procesadvocaat: mr B.A. Boer

tegen

de publiekrechtelijke rechtspersoon
de Gemeente Amsterdam
geïntimeerde
procesadvocaat:
mr I.M.C.A. Reinders Folmers

Grootedelachtbaar college,

Mijn cliënt, de heer Filippini, is voorzitter van de stichting Privacy First. Een stichting die zich hard maakt voor het bewustzijn onder de burgers dat hun privacy in het dagelijks leven te pas en te onpas wordt geschonden. Een middel om dit bewustzijn te creëren is door privacy-schendend gedrag te laten toetsen door de rechter.

De afgelopen jaren heb ik met cliënt in verschillende zaken meerdere malen privacy-schendend overheidsgedrag aan de rechter voorgelegd. De ervaring uit deze rechtszaken is dat de rechter veelal het privacyrecht van artikel 8 EVRM niet kende, dan wel niet juist wenste toe te passen. Kennelijk is de gedachte dat de overheid onrechtmatig jegens haar burgers handelt moeilijk voor een rechter te bevatten en wordt naar excuses gezocht om het handelen van de overheid alsnog te rechtvaardigen.

Ontbreken juiste wettelijke grondslag

Mijn cliënt was dan ook zeer verheugd met de drie recente uitspraken afgelopen februari van de Hoge Raad¹ die de telkens door ons aangehouden toetsingsmethodiek van artikel 8 EVRM bevestigde. De Hoge Raad is hierin duidelijk over de juridische mogelijkheid om een inbreuk te mogen maken op het recht op privacy. Inbreuk, of zoals de Hoge Raad dit noemt een inmenging, moet berusten op een naar behoren bekend gemaakt wettelijke voorschrift, waaruit de burger met voldoende precisie kan opmaken welke op zijn privéleven betrekking hebbende gegevens met het oog op de vervulling van een bepaalde overheidstaak kunnen worden verzameld en vastgelegd, en onder welke voorwaarden die gegevens met dat doel kunnen worden bewerkt, bewaard en gebruikt. Voorts stelt de Hoge Raad dat beperkingen slechts kunnen worden gerechtvaardigd door of krachtens een wet in formele zin en dat een wet in formele zin waarin een algemene taakstelling is opgenomen geen voldoende precieze wettelijke grondslag kan zijn om inmengingen te rechtvaardigen.

De Hoge Raad rept niet over de mogelijkheid van beperkte inbreuken, hetgeen ook geheel past in de lijn van de Europese jurisprudentie omtrent artikel 8 EVRM. Beperkingen op de privacy kunnen slechts plaatsvinden als deze een wettelijke grondslag hebben, hoe marginaal deze inbreuk dan ook is. Deze systematiek past ook geheel bij het karakter van een Grond- en Mensenrecht. Een recht dat in beginsel te allen tijde door de burger moet kunnen worden uitgeoefend en waar beperkingen slechts in bijzondere gevallen door de burger dienen te worden gedoogd.

---

¹ ECLI:NL:HR:2017:286,287,288

Deze bijzondere gevallen moeten dan ook wel daadwerkelijk bijzonder zijn, noodzakelijk zijn en een waarborg hebben dat er geen misbruik van deze bijzonderheid gemaakt kan worden. Dit laatste wordt ook wel het gevaar van function creep genoemd.

Het Nederlandse recht heeft de bescherming tegen een onnodige inbreuk dan ook geborgd door de voorwaarde te stellen dat dit slechts via een formele wet mogelijk kan zijn. Het is ook begrijpelijk dat de Grondwet de afweging overlaat aan het parlement of een inbreuk op het privéleven toelaatbaar is. De mogelijkheid tot inbreuken moeten immers eenduidig zijn voor alle burgers in het land en niet onderhevig zijn aan lokale willekeur.

Het kentekenparkeren dat de gemeente Amsterdam voorstaat en nu onderwerp van dit juridisch debat is, kenmerkt zich door het op een systematische wijze verzamelen, vastleggen, bewerken en bewaren van gegevens, waardoor bewegingen van voertuigen kunnen worden herleid op een zodanige wijze dat die gegevens aan de hand van het kenteken tot een bepaald persoon kunnen worden herleid. Hierdoor wordt het privéleven van de betrokken gebruiker van deze voertuigen direct geraakt, zodat er voor dit handelen een voldoende precieze wettelijke grondslag in formele zin dient te bestaan. Een dergelijke wettelijke grondslag in formele zin bestaat echter niet voor kentekenparkeren. Er is geen door het parlement goedgekeurde wet die ziet op het kunnen gebruiken van het kentekenparkeersysteem zoals nu ter discussie staat en evenmin is er een wet in formele zin die aangeeft binnen welke kaders gemeenten op grond van delegatie privacyschendend parkeerbeleid mogen uitvoeren.

Het kentekenparkeren is nu opgehangen aan gemeentelijke verordeningen doch dit zijn geen formele wetten. De Gemeentewet kan hier ook geen uitkomst in bieden, aangezien deze geen voldoende precieze wettelijke grondslag kent om kentekenparkeren mogelijk te maken. De gemeentewet kent slechts in artikel 225 een algemene bepaling dat in het kader van parkeerregulering belasting kan worden geheven. Dit is een algemene bepaling waarin geenszins de kaders voor het inmengen in het privéleven van een burger worden gegeven, laat staan dat er duidelijkheid wordt gegeven wie persoonsgegevens mag verzamelen, bewerken, bewaren, wie hier toezicht op houdt, wat de maximale bewaartermijn hiervoor is en op welk niveau er bescherming van deze persoonsgegevens dient plaats te vinden.

De conclusie kan dan ook geen andere zijn dan dat het door de gemeente Amsterdam gebruikte kentekenparkeersysteem een ongeoorloofde inbreuk en derhalve schending is van het Grond- en Mensenrecht, zoals neergelegd in artikel 10 Grondwet en 8 EVRM.

Alle besluiten en verordeningen die de gemeente Amsterdam aan het kentekenparkeren ten grondslag heeft gelegd, en als producties heeft toegezonden, ten spijt, alleen al het feit dat er geen deugdelijk wettelijke grondslag bestaat voor het kentekenparkeren maakt dat de gemeente Amsterdam per direct met dit systeem dient te stoppen.

Ontbreken overige vereisten voor juiste toepassing conform art. 8 EVRM

Zoals u bij de grieven en de stukken in eerste aanleg heeft gelezen voldoet het systeem van kentekenparkeren evenmin aan de overige vereisten die artikel 8 EVRM stelt om inbreuk te mogen maken op de privacy. Er is geen sprake van maatschappelijke noodzakelijkheid en evenmin voldoet het kentekenparkeren aan de vereisten van proportionaliteit en subsidiariteit. De uitspraak van het Hof Amsterdam van 7 januari 2016 had dan ook geenszins als rechts-overweging voor de afwijzing van de vorderingen in eerste aanleg mogen dienen. Laat staan dat de conclusie kon worden getrokken dat het systeem met voldoende waarborgen is bekleed.

Contante betaling

Los van het feit dat de gemeente Amsterdam zich bedient van een systeem dat in strijd is met de privacy, zoals hiervoor betoogd, bedient de gemeente Amsterdam zich ook van een systeem dat in strijd is met het recht op anonieme betaling, zoals neergelegd in het Besluit Gemeentelijke Parkeerbelastingen en de hierbij behorende uitspraak van de Hoge Raad d.d. 8 juli 2005.

Inderdaad kan een gemeente kiezen om uitsluitend langs elektronische weg parkeerbelasting te heffen, maar wel onder de voorwaarde dat betalingen via niet-rekening-gebonden chipcard als alternatief voor betaling met rekeninggebonden kaarten mogelijk dienen te zijn.

Op dit moment bestaan er geen niet-rekeninggebonden chipkaarten of ander-soortige niet-rekeninggebonden betaalkaarten, zodat het enige niet rekeninggebonden betalingsalternatief de mogelijkheid van contante betaling is. Ook aan dit wettelijke vereiste (artikel 1a van het Besluit gemeentelijke parkeerbelastingen) voldoet kentekenparkeren niet, waardoor ook dit een reden is dat het kentekenparkeerensysteem in de gemeente Amsterdam onrechtmatig is. Hierbij merk ik nog op dat het voordeel van contante betaling evident is voor privacyminnende burgers, aangezien dit het meest anonieme en dus meest privacyvriendelijke vorm van betalen is.

Kentekenparkeren i.s.m. de belastingwetgeving

Een derde reden waarom het kentekenparkeersysteem onrechtmatig is betreft het feit dat de Hoge Raad in zijn uitspraken van 26 februari 2016 en 3 juni 2016 heeft uitgemaakt dat het invoeren van een kenteken niet verplicht is om aan de belastingverplichtingen te voldoen. Parkeerbelasting is immers een aangiftebelasting, waarbij alleen het kunnen tonen van een betaling relevant is voor de vraag of men voldaan heeft aan de belastingverplichting. Dit betekent dat het kunnen tonen van een betaalbewijs achter een voorruit moet volstaan om geen naheffing te krijgen van de gemeente Amsterdam. Een controle die eenvoudig uitgevoerd kan worden door een controleur die betalingsbewijzen naloopt als de scanauto geen treffer geeft bij een geparkeerd voertuig.

De gemeente Amsterdam weigert dit en kiest er voor om ondanks de aanwezigheid van een betalingsbewijs toch een naheffing te sturen die slechts d.m.v. een bezwaarprocedure ongedaan gemaakt kan worden. Een compleet onnodige bezwaarprocedure waar de gemeente niet eens de hiervoor door de burger gemaakte onnodige kosten en onnodige gependeerde tijd wenst te vergoeden. Een overduidelijk staaltje van detournement de pouvoir; een zuiver voorbeeld van machtsmisbruik. Het is dan ook onbegrijpelijk dat de rechtbank alleen hier om al niet de vorderingen heeft toegewezen. Hiermee heeft de rechterbank ook verzaakt m.b.t. haar rol in de leer van de trias politica. Alleen de rechter heeft immers de mogelijkheid om de burger tegen de overheid te beschermen. Een rol die uiterst belangrijk is in een democratische rechtsstaat als de onze.

Kentekenparkeren nader beschouwd

Ik heb nog een drietal producties aan u toegezonden. Uit **productie 8** kunt u afleiden dat achter het “kentekenparkeren” een complete bedrijfstak schuil gaat die veel belang heeft bij de voortzetting van dit systeem. Een bedrijfstak die geen oog heeft voor privacyvraagstukken, maar wel veel invloed heeft op gemeenten. Het is des te meer van belang dat er strikt op juiste naleving van het grond-en mensenrecht privacy wordt gelet en de rechter zijn controletaak uit de trias politica invult.

Productie 9 geeft de bevindingen van de parkeermedewerkers op de werkvloer aan. Zij spreken over een systeem dat “niet integer en oneerlijk” is. Er wordt volledig genegeerd dat automobilisten recht hebben op het actief laden en/of lossen van personen en goederen. De productiedrang om veel boetes te generen is dus hoog, hetgeen te verwachten is als een dergelijke overheidstaak wordt uitbesteed aan een geheel private onderneming. Ook dit is weer een aanwijzing dat de controle op privacyschendend parkeerbeleid zeer strikt dient plaats te vinden.

Om het belang van anonieme betaling te illustreren buiten een “Big Brother setting”, wenst Filippini nog als afsluiting een praktisch voorbeeld te noemen waaruit de onwenselijkheid blijkt dat men door derden gevolgd kan worden via het kentekenparkeren.

Indien men, zoals de Gemeente Amsterdam wenst, nu met een betaalkaart betaalt, worden bij de afschrijving op het rekeningoverzicht (ter verificatie van deze betaling) gegevens vermeld die via de website www.parkopedia.nl inzicht geven over waar is geparkeerd en aldus waar de parkeerder zich op voormelde datum en tijdstip bevond. Ik verwijs u naar mijn **productie 10**. Medegebruikers van dit bankrekeningnummer, dan wel financieel administrateurs, kunnen zodoende de gangen nagaan van de parkeerder en wellicht compleet verkeerde conclusies aan het door hun gevonden spoor vinden met verstreckende gevolgen, zoals een echtscheiding of ontslag.

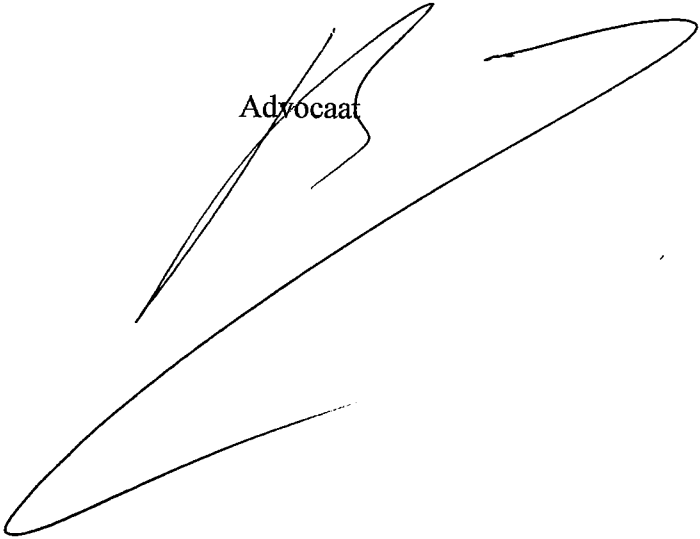
Kortom, het belang van een parkeerder om anoniem aan zijn parkeerbelasting te kunnen voldoen is evident.

Spoedeisend belang

Volledigheidshalve belicht ik als laatste het spoedeisend belang voor de onderhavige procedure. Als een burger onnodig door het handelen van een overheid, in casu de gemeente Amsterdam, in haar vrijheid wordt geschonden of onnodig in procedures wordt betrokken en derhalve door een overheid wordt bedreigd, dan is het spoedeisend belang per definitie aanwezig. Immers, alleen de rechter kan de burger tegen deze overheid bescherming bieden, zodat de burger zich te allen tijde tot de rechter moet kunnen wenden.

In casu is de bedreiging het onnodig moeten instellen van een bezwaarprocedure om een onterechte naheffingsaanslag te neutraliseren als men wel heeft betaald voor de parkeer-rechten, maar niet de wens van de gemeente Amsterdam heeft gevolgd om het kenteken in te voeren.

Ik concludeer dan ook tot vernietiging van het vonnis en toewijzing van de vorderingen zoals in eerste aanleg is verzocht.

Advocaat